

PLAN MOT DISKRIMINERING OCH KRÄNKANDE BEHANDLING

Förskoleklass Grundskola Fritidshem	Hågalsskolan Granitvägen 14 C 752 43 Uppsala Tfn: 018 – 727 53 70 hagalsskolan@ uppsala.se
Ansvarig för planen Rektor:	Mona Granqvist Tfn: 018 – 727 53 71 Mona.granqvist@ uppsala.se
Planens giltighetstid:	2019-09-17 – 2020-09-20

1. SYFTE OCH INNEHÅLL

Syftet med arbetet mot diskriminering och kränkande behandling är att skydda barn och elever mot kränkningar av deras värdighet. Planens funktion är att förebygga och förhindra att kränkningar förekommer genom att beskriva konkreta åtgärder och ha tydliga rutiner. Planen är en dokumentation av det arbete som bedrivs löpande samt utgångspunkt för uppföljning, utvärdering och utveckling. Planen är därmed en del i det systematiska kvalitetsarbetet.

Planen är även ett verktyg att använda sig av då diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling uppstår i verksamheten, genom att den beskriver vilken arbetsgång som ska följas i sådana situationer, hur utredningar och åtgärder ska dokumenteras och följas upp.

2. FÖREGÅENDE ÅRS UTVÄRDERING (MOTSVARAR STEG 4 I FÖREGÅENDE ÅRS PLAN)

Enligt 6 kap. 8 § skollagen ska en redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts tas in i efterföljande års plan. Utvärderingen i föregående års plan är utgångspunkten för den nya planen.

2.1.

Föregående periods åtgärder	Målet med åtgärden/önskvärd effekt	Effekt/hur blev det
Arbetslagen organiserar ut- och ingång. Elevernas görs delaktiga på klassråd.	Skapa en lugn miljö i kapprummen där alla elever känner sig trygga.	Arbetslagen har organiserat ut- och ingång för eleverna. I vissa kapprum har även ommöblering skett för att skapa mer golvyta. Det är fortfarande 16 % av eleverna i FSK – åk 2 och i 7% av eleverna i åk 3 -6 uppger att det är hög ljudvolym och trångt vid ut- och ingång. Ingen anmälan av kränkning i kapprum har gjorts. Arbetslagen behöver fortsatt arbeta med att skapa en lugn miljö trots att den fysiska ytan är begränsad.
Förstärkt rastvärdsskap. Kontinuerlig genomgång av skolgårdsreglerna enligt årshjul.	Öka trivseln och främja ett gott klimat på fotbollsplanen så att alla elever känner sig trygga.	Det verkar som att trivseln och tryggheten har ökat på fotbollsplanen. I årets kartläggning uppger 97 % av eleverna i åk 3 – åk 6 att det känns tryggt att vara på fotbollsplanen. Förstärkningen av rastvärdar samt att klasserna

		kontinuerligt går igenom skolgårdsreglerna kan ha haft en positiv effekt.
Kontinuerlig genomgång av skolgårdsreglerna enligt årshjul.	Öka trivseln och främja ett gott klimat på rinken så att alla elever känner sig trygga.	80 % av eleverna uppger att de känner sig trygga på Rinken. De elever som inte känner sig trygga uppger att man kan få bollar på sig och att det kan hända att det blir tjafs om regler. En anmälan om kränkning på rinken är utredd. Personalen upplever att det är ett godare klimat och få konflikter på rinken. Skolan behöver fortsatt kontinuerligt arbeta med skolgårdsreglerna och göra eleverna delaktiga i det främjande arbetet.
En plan för undervisningen är utarbetad och initieras under ht 2018.	Öka elevernas kunskap kring källkritik och etik på nätet.	Det har sett lite olika ut hur undervisningen i källkritik och etik på nätet genomförts i de olika klasserna. Lärarna har under läsåret haft workshop där de delat och diskuterat goda exempel på undervisning. Arbetet behöver fortsätta.

3. UNDERSÖKNING AV RISKER (STEG 1)

Syftet med undersökningen är att upptäcka om det förekommer diskriminering, repressalier, trakasserier och kränkande behandling samt eventuella risker för diskriminering, repressalier, trakasserier och kränkande behandling och andra hinder för enskildas lika rättigheter och möjligheter i verksamheten. De problem- och riskområden som identifieras i verksamheten ligger till grund för planeringen av de åtgärder som ska genomföras. Undersökningen omfattar såväl förekomsten av diskriminering, repressalier, trakasserier och kränkande behandling som en översyn av den egna organisationen på såväl individ-, grupp- och verksamhetsnivå.

3.1. Redovisning av hur periodens undersökning har gått till och hur personalen och barnen/eleverna har medverkat

Elevenkät sociala nätvanor genomförs i alla klasser. Eleverna i förskoleklass, årskurs 1 och årskurs 2 har gjort enkäten gemensamt i klassen. Från årskurs 3 har eleverna besvarat enkäten individuellt.

Uppsala kommuns elevenkät genomförs årligen i alla klasser i Uppsala kommun. Eleverna svarar individuellt på enkäten. En mer utförlig enkät genomförs i årskurs 2 och 3 (fritidshem) och årskurs 5 (skola). Svaren sammanställs centralt av Uppsala kommun.

Min skola genomförs i klasserna under ledning av läraren. Tillsammans tittar klassen på ett bildspel där både utomhus- och inomhusmiljöer på skolan visas. Läraren sammanställer elevernas åsikter om vilka miljöer som eleverna uppfattar trygga respektive otrygga och skriver upp om det finns ytterligare synpunkter. Kartläggningen omfattar skola och fritidshem.

Incidentrapporterna är den dokumentation som finns kring varje enskild utredning av kränkande behandling. Under slutet av läsåret sammanställs och analyseras rapporterna.

3.2. Områden som berörts i undersökningen

- xKränkande behandling
- xKön
- xKönsöverskridande identitet eller uttryck
- xEtnisk tillhörighet
- xReligion eller annan trosuppfattning
- xFunktionsnedsättning

xSexuell läggning
xÅlder

3.3. Redovisning av undersökningens resultat

Elevenkät om sociala nätvanor

<i>Har du blivit illa behandlad av skolkamrater på sociala medier?</i>	Nej, aldrig	Ja, någon gång	Ja ofta
FSK	100%	-	-
Åk 1	98%	2%	-
Åk 2	93%	7%	-
Åk 3	83%	17%	-
Åk 4	85%	15%	-
Åk 5	75%	22%	3%
Åk 6	67%	31%	2%

<i>Har du via sociala medier gjort någon skolkamrat ledsen?</i>	Nej, aldrig	Ja, någon gång	Ja, ofta
FSK	100%	-	-
Åk 1	98%	2%	-
Åk 2	96 %	4%	-
Åk 3	96%	4%	-
Åk 4	86%	13%	1%
Åk 5	82%	16%	2%
Åk 6	79%	19%	2%

Uppsala kommuns elevenkät

Hågalsskolan årskurs 1 – 6 (360 svar, 94%)

Jag känner mig trygg i skolan.	96 %
--------------------------------	------

Hågalsskolan årskurs 5 (72 svar, 97%)

I min skola märks det att alla är lika mycket värda.	93%
Jag känner mig trygg i skolan.	96%
Vi elever får vara med i arbetet mot diskriminering och kränkande behandling.	84%
I min skola samarbetar vi elever med varandra.	94%

Hågalsskolan fritidshem årskurs 2 – 3 (122 svar, 98%)

På mitt fritids märks det att alla är lika mycket värda.	95%
Jag mår bra när jag är på mitt fritids.	96%
Vi barn får vara med i arbetet mot diskriminering och kränkande behandling.	88%
På mitt fritidshem får vi träna på att samarbeta med varandra.	91%

Min skola

Förskoleklass – åk 2 (samtliga klasser har deltagit)

Område	Här tycker jag om att vara	Här har jag gärna sällskap av en rastvärd.	Elevernas kommentarer
Rinken	80%	20%	Det är alltid fotboll som spelas. Kan bli skrikigt och knuffigt.
Kapprummen utanför	86%	14%	Det är dåligt med utrymme att klä

klassrummen.			på sig och det är hög ljudvolym.
--------------	--	--	----------------------------------

Årskurs 3 – 6 (samtliga klasser har deltagit)

Område	Här tycker jag om att vara	Här har jag gärna sällskap av en rastvärd	Elevernas kommentarer
Fotbollsplanen	97%	3%	Kan bli hård stämning.
Kapprummen utanför klassrummen.	93%	7%	Det är trångt och ibland hög ljudvolym.

Incidentrapporter

Antal utredningar per årskurs

Förskoleklass	1
Åk 1	4
Åk 2	24
Åk 3	14
Åk 4	4
Åk 5	7
Åk 6	5

Platser där kränkning skett

Skolgården	28
Klassrum	10
Fritidshem	9
Idrotten	7
Matsalen	2
Rinken	2
Kingrutorna	2
Fotbollsplanen	1

Utredningarna visar

Kränkning har konstaterats	25
Kränkning kan inte uteslutas	18
Kränkning har ej konstaterats	8
Kränkning har konstaterats från bägge håll	8

4. ANALYS AV ORSAKER (STEG 2)**Elevenkät om sociala nätvanor**

Resultatet visar att eleverna upplever att de blivit illa behandlade med ökad ålder. Det är framförallt från åk 3 och framåt. Det är en markant ökning från årskurs 4 kring att eleverna uppger att de gjort någon skolkamrat ledsen. En förklaring till resultatet är troligen att elevernas nyttjande av kommunikativa forum på nätet ökar med stigande ålder. Det blir viktigt för skolan och fritidshemmen att tidigt börja arbeta med normkritik på nätet för att förebygga framtida kränkningar. Skolan har utrett ett kränkingsärende som gäller nätet under läsåret.

Uppsala kommuns elevenkät

Resultatet visar att 96% av eleverna känner sig trygga i skolan. Det är ett bra resultat även om målet är 100%. När det gäller eleverna i årskurs 5 så är utvecklingen positiv jämfört med förra året. Det är en stor ökning av elever som upplever att de är delaktiga i arbetet mot diskriminering och kränkande behandling. Resultaten i fritidshem årskurs 2-3 har även de förbättrat sina resultat. Det var en stor förbättring av resultatet kring om eleverna är delaktiga i arbetet mot diskriminering och kränkande behandling. Resultatet visar en ökning från 43% till 88%. En förklaring till denna ökning kan vara att avdelningarna startat upp fritidsråd och aktivt arbetar med värdegrundsfrågor.

Min skola

80 % av eleverna i förskoleklass – åk 2 uppger att rinken är en plats de gärna är på medan 20 % tycker att det kan bli skrikigt och knuffigt där. Personalen upplever dock att konflikterna är färre och att det är en godare ton bland eleverna på rinken. Konflikterna handlar ofta om reglerna och hur de ska tolkas. Stämningen på fotbollsplanen har förbättrats och 97% av eleverna upplever att de tycker om att vara där. En orsak till det positiva resultatet kan vara en ökning av vuxna på planen under raster och att klasserna går igenom fotbollsreglerna med jämna mellanrum. Det är framförallt eleverna i förskoleklass – åk 2 (14%) som upplever att ljudvolymen är hög och att det är trångt när de ska klä på sig i kapprummen. Det är många elever som ska in och ut vid raster och ytan är begränsad.

Incidentrapporterna

Personalen på Hågalsskolan är noga med att utreda och följa upp eventuella kränkningar. Av de utredda ärendena så framkommer att vid 27

tillfällen kunde kränkning konstateras, vid 21 tillfällen gick det inte att utesluta att kränkning skett, vid 9 tillfällen skedde kränkning från bägge håll och vid 10 tillfällen kunde kränkning inte konstateras. Det framgår att de flesta kränkningar sker på skolgården under rasterna.

ÅTGÄRDER (STEG 3)

Mot bakgrund av föregående års utvärdering, undersökningen (steg 1) och analysen (steg 2) ska de förebyggande och främjade åtgärder som skäligen kan krävas vidtas. Syftet är att avvärja risker för diskriminering, repressalier, trakasserier och kränkande behandling. Åtgärderna tar sikte på att minimera risken för diskriminering och kränkande behandling m.m. och utgår från identifierade riskfaktorer. De konkreta åtgärder som planeras utgår från den undersökning som gjorts.

4.1. Konkreta åtgärder utifrån årets undersökning och utvärderingen av föregående års plan

Åtgärd	Verksamhetsform	Mål att uppnå/önskvärd effekt	Ansvar/person	Tidsplan	Uppföljning när och hur
Eleverna i klasserna och på fritidsavdelningarna diskuterar och skriver trivselregler. Fortsatt arbete med att organisera in- och utslussning från raster i kapprummen.	Skola Fritidshem	Skapa en lugn miljö i kapprummen där alla elever känner sig trygga.		Läsåret 2019-2020	Min skola (maj 2020) Uppsala kommuns elevenkät (maj 2020)
Kontinuerlig genomgång av skolgårdsreglerna med eleverna. Vid behov schemalägga tider på rinken.	Skola Fritidshem	Öka trivseln och främja ett gott klimat på rinken så att alla elever känner sig trygga.		Läsåret 2019-2020	Min skola (maj 2020) Uppsala kommuns elevenkät (maj 2020)
Planen kring arbetet med etik och källkritik på nätet revideras. Varje klass arbetar vidare utifrån elevgruppens resultat på elevenkäten om sociala nätvanor.	Skola	Öka elevernas kunskap kring källkritik och etik på nätet.		Läsåret 2019-2020	Elevenkät om sociala nätvanor. (maj 2020) Incidentrapporter (juni 2020)

5. UPPFÖLJNING OCH UTVÄRDERING (STEG 4)

6.1

Periodens åtgärder	Målet med åtgärden/önskvärd effekt	Effekt/hur blev det

6.2. Medverkade barn/elever i arbetet och i utvärderingen av planen?

Ja

Nej

Om nej, varför?

7. ATT UPPTÄCKA, ANMÄLA OCH ÅTGÄRDA DISKRIMINERING, TRAKASSERIER OCH KRÄNKANDE BEHANDLING

Se Utbildningsförvaltningens rutin för anmälan och handläggning av kränkande behandling och definitioner och begrepp ur Allmänna råd LÄNKAR

7.2. Rutiner – information till barn, elever och vårdnadshavare om hur de ska anmäla diskriminering, trakasserier och kränkande behandling

Om en elev eller vårdnadshavare för elev upplever att de blivit utsatt för diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling har du rätt att göra en anmälan. Vänd dig till klassläraren eller fritidspersonalen som i sin tur kontaktar rektor. Anmälan bekräftas och rektor ser till att det skyndsamt utreds.

7.3. Rutiner för personalens respektive chefs skyldighet att anmäla

- Om en lärare eller annan personal får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling så ska den anmäla detta till rektor.
- Rektor ansvarar för att anmälan skickas till huvudman för registrering och diarieföring.

7.4. Rutiner för utredning, åtgärder och dokumentation avseende diskriminering och kränkande behandling

När en anmälan inkommit utreds ärendet skyndsamt. I första hand av den personal som anmält ärendet.

- Samtal med den utsatte som får ge sin bild.
- Individuellt samtal med varje elev som varit inblandad genomförs helst under en och samma lektion. När samtal sker med yngre elever (förskoleklass), ska en för eleven känd personal delta. Samtalen sker utan vårdnadshavare.
- Analys av samtalen görs och slutsatsen ligger till grund för lämpliga åtgärder.
- Vårdnadshavare till de elever som man samtalat med kontaktas.
- Återkoppling sker så snart som möjligt till den personal som arbetar med inblandade elever.
- Uppföljningssamtal sker med inblandade och fortsätter till dess situationen är löst.
- Om kränkning fortsätter trots samtal kallas vårdnadshavare till den elev som kränkt till skolan för vidare åtgärder.
- Vid behov beslutar rektor om eventuell anmälan till andra myndigheter som polis, socialtjänst och arbetsmiljöverket.
- När ärendet är avslutat skickas utredningen till huvudman för registrering och diarieföring.

Skolan anger aldrig sina informationskällor.

7.5. Rutin när personal har kränkt barn/elever

Anmälan görs till rektor och därefter utreder rektor skyndsamt händelsen. Alla samtal, slutsatser och åtgärder dokumenteras.

- Samtal med den utsatte eleven som får ge sin bild.
- Samtal med den personal som är inblandad.
- Vårdnadshavare kontaktas.
- Om rektor efter utredning kommer fram till att en kränkande behandling förekommit ska denne kontakta HR Center. Utifrån ärendets art tas det upp för bedömning av eventuella arbetsrättsliga åtgärder.

7.6. Rutin för revidering av periodens plan och fastställande av nästkommande plan – datum

Planen kommer att utvärderas och en ny kartläggning genomförs under vårterminen 2020.

8. DELAKTIGHET I ÅRETS ARBETE

8.2. Beskriv hur barnen/eleverna ska medverka i det främjande och förebyggande arbetet

Genom elevrådet som består av skolledning och representanter från alla klasser.

Varje klass och fritidshem diskuterar och bestämmer trivselregler samt kontinuerligt arbete med värdegrundsfrågor.

Skolgårdsreglerna revideras årligen och tas upp på klassrådet utifrån årshjulet.

Genom fritidsrådet som består av skolledning och representanter från fritidsavdelningarna.

8.3. Beskriv hur personalen ska medverka i det främjande och förebyggande arbetet

Diskussioner i arbetslaget och i arbetsenheten. Representanter från arbetsenheterna finns med i skolans värdegrundsgrupp.

Genomföra lämpliga värdegrundsövningar i klasserna.

Genom skolans arbete med IBIS-projektet (Inkluderande beteendestöd i skolan).

9. ATT GÖRA PLANEN KÄND - FÖRANKRING

Barnen/eleverna

Via bildspel som visas i klasserna.

Vårdnadshavarna

Via skolans hemsida och föräldraföreningen.

Personalen – alla som är verksamma inom utbildningen

Planen finns att tillgå på Teams och i pappersform i kopieringsrummet.